

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH

OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE 6

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 77 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W KRAKOWIE

ROK SZKOLNY 2025/2026

WYMAGANIA OGÓLNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

- **celującą** otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową oraz programem nauczania języka polskiego w danej klasie, twórczo posługuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami, samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe, wyraża samodzielny, krytyczny (stosownie do wieku) stosunek do określonych zagadnień, potrafi prezentować swoje racje, używając odpowiedniej argumentacji wynikającej ze zdobytej wiedzy;
- **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową oraz programem nauczania, poprawnie i samodzielnie stosuje wiedzę i umiejętności w rozwiązywaniu problemów w zakresie kształcenia literacko- kulturowego, językowego oraz tworzenia wypowiedzi, wykorzystuje różne źródła wiedzy, posiada wiedzę pozwalającą na samodzielne jej zastosowanie w różnych sytuacjach, łączy wiedzę z pokrewnych przedmiotów;
- **dobłą** otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności określone podstawą programową oraz programem nauczania, poprawnie i samodzielnie stosuje wiedzę i umiejętności w rozwiązywaniu typowych problemów;
- **dostateczną** otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności określone podstawą programową oraz programem nauczania, wykonuje typowe zadania o średnim stopniu trudności, opanował podstawowe fakty i pojęcia pozwalające mu na rozumienie najważniejszych zagadnień;
- **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który - mimo braków w zakresie kompetencji polonistycznych - wykazuje chęć do współpracy i odpowiednio motywowany rozwiązuje (z pomocą nauczyciela) proste zadania o niewielkim stopniu trudności, jest obecny na lekcjach, wykonuje ćwiczenia na lekcji;
- **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował na poziomie wymagań koniecznych wiedzy i umiejętności objętych podstawą programową, nie jest w stanie wykonać (nawet przy pomocy nauczyciela) zadań o niewielkim stopniu trudności, a brak aktywności w dążeniu do zdobycia wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.

Na daną ocenę obowiązują ucznia również wymagania na wszystkie oceny niższe oraz wymagania z lat/okresów wcześniejszych.

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
I. Kształcenie literackie i kulturowe	wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu	- omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu - wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach	- porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach epickich - analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach	- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy różnorodnych tekstów literackich - analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów poetyckich	- interpretuje teksty poetyckie na poziomie metaforycznym - podczas analizy utworów odwołuje się do różnych kontekstów literackich i kulturowych - rozpoznaje literackie gry z konwencją - dostrzega symboliczne treści w utworach literackich i plastycznych
	- zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> - wymienia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego	- odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości - omawia realistyczne i fantastyczne elementy świata przedstawionego - zna pojęcia: <i>literatura fantastycznonaukowa</i> i <i>fantasy</i>	- wyjaśnia znaczenie elementów realistycznych w epice - wypowiada się na temat fantastyki w utworach fantastycznonaukowych i fantasy	- określa funkcję elementów fantastycznych w utworach współczesnych - wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego utworu fantastycznonaukowego i fantasy	- stawia pytania problemowe w odniesieniu do odbieranych tekstów - w sposób przemyślany komentuje zachowania bohaterów, uwzględniając przy tym motywy ich działania oraz kontekst sytuacyjny - kreatywnie wykorzystuje posiadaną wiedzę

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, bajkę, hymn, przypowieść, mit, opowiadanie, nowelę, powieść detektywistyczną, historyczną, obyczajową, podróżniczą, przygodową, sensacyjną, fantasy	wskazuje <u>cechy gatunkowe</u> baśni, legendy, bajki, hymnu, przypowieści, mitu, opowiadania, noweli, powieści detektywistycznej, historycznej, obyczajowej, podróżniczej, przygodowej, sensacyjnej, fantasy	- wymienia cechy charakterystyczne różnych gatunków literackich - omawia różnice między różnymi odmianami gatunkowymi powieści i opowiadania	funkcjonalne wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych i odmianach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji	i umiejętności w sytuacjach problemowych dotyczących odbioru tekstów kultury - wyraża opinie na temat tekstów literackich i innych tekstów kultury, trafnie dobierając argumenty na poparcie swojego stanowiska - w wypowiedziach stara się posługiwać terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich - prezentuje szerokie kompetencje w zakresie odbioru różnych tekstów kultury
	zna pojęcia: <i>epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, zgrubienie, uosobienie, ożywienie, apostrofa, pytanie retoryczne, powtórzenie</i> i wyszukuje niektóre z wymienionych środków w tekście literackim	rozpoznaje w tekście niektóre <i>epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, pytania retoryczne, powtórzenia</i> i próbuje określić ich funkcję	wskazuje w tekście literackim <i>epitety, porównania, przenośnie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienia, zgrubienia, uosobienia, ożywienia, apostrofy, pytania retoryczne, powtórzenia</i> i z pomocą nauczyciela określa ich funkcję	objaśnia funkcje środków stylistycznych w czytanych utworach literackich	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	wskazuje tytuł, podtytuł, motto, puentę utworu	- nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu - wskazuje i wyjaśnia funkcję tytułu i punktu kulminacyjnego	- dostrzega funkcję podtytułu, motta, puenty jako elementu konstrukcyjnego utworu - przedstawia prosty schemat rozwoju akcji	- analizuje wpływ tytułu, podtytułu, motta, puenty na interpretację tekstu - omawia konstrukcję utworu literackiego	
	rozpoznaje wers, strofę i refren, wskazuje rymy w wierszu	- odróżnia wiersz rymowy od wiersza bez rymów - wskazuje rymy - rozpoznaje wiersz ciągły i stroficzny	- określa wers, zwrotkę, refren, rymy, - zna pojęcia <i>rymy męskie</i> i <i>żeńskie</i> oraz <i>rymy dokładne</i> i <i>niedokładne</i> - nazywa rodzaj wiersza	- używa funkcjonalnie pojęć <i>wiersz rymowy</i>, <i>bezrymowy</i>, <i>biały</i>, <i>ciągły</i>, <i>stroficzny</i> oraz <i>rymy</i> i <i>rytm</i> podczas analizy wiersza - omawia układ rymów w wierszu	
	wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność	omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć <i>fabuła</i>, <i>wątek</i> i <i>akcja</i>	- analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym - rozpoznaje retrospekcję	- stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń - określa funkcję retrospekcji	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	- zna pojęcia: <i>dialog, monolog</i> - wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu	- objaśnia znaczenia pojęć: <i>dialog, monolog</i> - odróżnia dialog od monologu	- porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora - wskazuje w tekście dialogi i monologi	- omawia sposób zapisu dialogu w tekście - określa funkcję monologu	
	zna pojęcia: <i>podmiot liryczny, narrator, bohater</i>	omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego	- określa motywy działania bohatera - określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu - określa podmiot liryczny	charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach	
	- zna pojęcia: <i>narracja pierwszoosobowa i narracja trzecioosobowa</i> - odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego	określa różne typy narracji w tekście	objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście	wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach narracji w analizie tekstu	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego, epizodycznego	- określa cechy bohaterów różnych typów - objaśnia, czym cechuje się bohater historyczny	prezentuje swój pogląd na temat bohaterów	posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów	
	określa tematykę utworu	omawia tematykę utworu	określa problematykę utworu	omawia problematykę utworu	
	zna pojęcia: <i>wątek główny</i>, <i>wątek poboczny</i>	objaśnia pojęcia: <i>wątek główny</i>, <i>wątek poboczny</i>	- wskazuje wątek główny i wątki poboczne - używa funkcjonalnie pojęć: <i>wątek główny</i>, <i>wątek poboczny</i>	wskazuje i nazywa różne wątki w utworze	
	nazywa swoje reakcje czytelnicze	opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich	opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury	opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury	
	- odbiera teksty literackie na poziomie dosłownym - przedstawia dosłowną treść przypowieści	- rozumie proste przerośne znaczenia w tekstach - rozpoznaje elementy ukrytej treści przypowieści	- odczytuje przerośne sensory prostych utworów - przedstawia ukrytą treść przypowieści	- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przerośnych znaczeń tekstów kultury - objaśnia sens przypowieści	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	wypowiada się na temat utworu	przedstawia własne rozumienie utworu	uzasadnia swoje rozumienie utworu	funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu	
	wypowiada się na temat postaci literackiej, nazywa pozytywne i negatywne cechy bohatera	wyraża opinię na temat bohaterów i zdarzeń	- ocenia bohatera literackiego - komentuje sytuację	posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji	
	posługuje się pojęciami dotyczącymi <u>wartości</u> (np. <i>dobro – zło, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, pokój – wojna</i>) w odniesieniu do treści omawianych utworów	rozdziela pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich	<u>nazywa wartości</u> ukazane w utworze - ustala hierarchię wartości bohatera	- odczytuje <u>wartości</u> i <u>antywartości</u> wpisane w teksty kultury - używa nazw wartości w rozmowie o utworze i motywach działania bohaterów	
	- rozpoznaje tekst literacki - rozpoznaje tekst informacyjny i reklamowy	rozpoznaje tekst informacyjny, publicystyczny i reklamowy	- odróżnia tekst literacki od informacyjnego - odróżnia tekst prasowy od literackiego - wskazuje cechy tekstu reklamowego	określa funkcje tekstu literackiego, informacyjnego, prasowego, reklamowego	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost	odczytuje informacje wyrażone wprost	dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio	odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio	
	- określa temat tekstu - używa pojęcia <i>morale</i> w odniesieniu do bajki	- wyciąga wnioski z tekstu - wskazuje morale bajek	- określa główną myśl tekstu - odczytuje morale bajek	- analizuje i interpretuje główną myśl tekstu - formułuje samodzielnie przesłanie i morale utworu	
	objaśnia pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit</i>	wyodrębnia w tekście części kompozycyjne i dostrzega relację między nimi	określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia, akapitu	omawia relacje między poszczególnymi częściami wypowiedzi	
	wydobywa z tekstu wskazane informacje	porządkuje informacje z tekstu	odróżnia informacje ważne od drugorzędnych	hierarchizuje informacje	
	wskazuje określenia opisujące i oceniające	wskazuje opinie w wypowiedziach bohaterów	odróżnia informacje o faktach od opinii	objaśnia subiektywny charakter opinii	
	rozpoznaje czytany utwór jako komiks	wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru i interpretacji	charakteryzuje komiks jako swoisty tekst kultury	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	- odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego - odróżnia film od programu informacyjnego	- rozpoznaje różne teksty kultury - wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru	nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk)	objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych	
	posługuje się terminami, np. : <i>gra aktorska, reżyseria, dekoracja, kostium, rekwizyty, muzyka</i> w kontekście widowiska teatralnego i filmu	- posługuje się terminami związanymi z teatrem - zna pojęcie <i>znaki teatru</i> - rozpoznaje wybrane gatunki filmowe	- wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne, określa funkcje wybranych znaków teatralnych - posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową - rozpoznaje wybrane gatunki filmowe - zna i wyjaśnia pojęcie <i>film kultowy</i>	- rozpoznaje środki wyrazu teatralnego i określa ich funkcje - określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego - określa wybrane cechy gatunkowe filmu	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
		zna pojęcie <i>adaptacja utworu literackiego</i>	objaśnia pojęcie <i>adaptacja utworu</i> w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych i teatralnych	wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją filmową, sceniczną czy radiową	
	wypowiada się na temat treści tekstów kultury	porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia	komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia	odbiera tekst kultury jako źródło wzbogacania własnych doświadczeń	
	- dokonuje odczytania tekstów przez <u>przekład intersemiotyczny</u>, posługując się <u>konwencją realistyczną</u> (np. ilustracja) - bierze udział w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich	- dokonuje odczytania tekstów przez <u>przekład intersemiotyczny</u>, posługując się bardziej złożoną <u>konwencją realistyczną</u> (np. komiks) - bierze udział w przygotowaniu scenek teatralnych na podstawie tekstów literackich	- dokonuje odczytania tekstów przez <u>przekład intersemiotyczny</u>, posługując się <u>konwencją symboliczną</u> (np. plakat, kolaż) - odgrywa znaczące role w scenkach teatralnych przygotowanych na podstawie tekstów literackich	- dokonuje odczytania tekstów przez <u>przekład intersemiotyczny</u>, posługując się <u>konwencją abstrakcyjną</u> (np. w połączeniu z muzyką) - przygotowuje teatralne realizacje scenek na podstawie tekstów literackich	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
II. Kształcenie językowe	rozpoznaje w wypowiedziach części mowy: rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki, spójniki	rozpoznaje w tekście wykrzykniki i partykuły	wskazuje różnice między różnymi częściami mowy	określa funkcje różnych części mowy w tekście	- świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę i umiejętności językowe w zakresie słownictwa, składni, fleksji i fonetyki - swobodnie stosuje wiedzę na temat budowy wypowiedzeń i budowy tekstu w wypowiedziach ustnych i pisemnych - funkcjonalnie wykorzystuje werbalne i pozawerbalne środki wyrazu - swobodnie wykorzystuje wiedzę o języku jako narzędziu skutecznej komunikacji - przedstawia oryginalne rozwiązania ułatwiające naukę gramatyki i ortografii - przestrzega zasad poprawności językowej oraz zasad etykiety językowej w każdej sytuacji komunikacyjnej - świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje synonimy, frazeologizmy w celu wzbogacenia warstwy językowej wypowiedzi
	rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy	nazywa nieodmienne części mowy	odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych	funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o odmiennych i nieodmiennych częściach mowy	
	rozpoznaje bezokolicznik i formy osobowe czasownika	- dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi - rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane - rozpoznaje nieosobowe formy czasownika	- rozumie funkcję nieosobowych form czasownika - rozpoznaje konstrukcje z zaimkiem zwrotnym się	- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach - funkcjonalnie używa konstrukcji z zaimkiem zwrotnym się	
	rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, czasownika, przymiotnika	rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego liczebnika i zaimka	prawidłowo stosuje różne formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego zaimka	określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennych części mowy w wypowiedzeniu	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej	przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie	poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika	używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi	samodzielnie pogłębia wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową i programem nauczania
	stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych	przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmiennych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej	stosuje poprawne typowe formy gramatyczne wyrazów odmiennych	stosuje poprawne trudne i nietypowe formy gramatyczne wyrazów odmiennych	
	stopniuje przymiotniki i przysłówki	poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki	- uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości - używa stopnia wyższego i najwyższego przymiotników i przysłówków	używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach cechy	
	zna pojęcia <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik</i>	rozpoznaje w zdaniu podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik	określa funkcje składniowe wyrazów w zdaniu	wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące	używa celowo wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących	używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji	funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi	
	- odróżnia zdanie pojedyncze i złożone - rozpoznaje równoważnik zdania	rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, odróżnia zdanie i równoważnik zdania	- określa typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie - poprawnie stosuje równoważnik zdania	- określa funkcję zdań współrzędnie i podrzędnie złożonych różnego typu - stosuje w praktyce językowej różne typy wypowiedzeń, dostosowuje je do celu wypowiedzi	
	przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie	przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie	rozumie funkcjonalność przekształceń składniowych	wykorzystuje wiedzę i umiejętności w zakresie przekształceń składniowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	
	rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka	objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej	wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego	funkcjonalnie posługuje się wersją mówioną i pisaną języka	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	wie, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej, a w jakich nieoficjalnej odmiany polszczyzny	poprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny	posługuje się oficjalną nieoficjalną odmianą polszczyzny ze świadomością zróżnicowania tych form	zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie polszczyzny	
	rozumie dosłowne i proste przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi	odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od znaczeń przenośnych	rozpoznaje wyrazy wieloznaczne	świadomie wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi	
	zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i>	używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu	używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	
	rozpoznaje wyrazy wartościujące	odróżnia słownictwo neutralne i wartościujące	stosuje ze świadomością celu słownictwo neutralne i wartościujące	wyjaśnia funkcję słownictwa neutralnego i wartościującego w tekście	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	świadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje	stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi	posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi	podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się	
	używa ze zrozumieniem pojęć <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i>, <i>antonim</i>, <i>wyraz przeciwstawny</i>	- wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami - tworzy antonimy podanych wyrazów	- świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami - stosuje w wypowiedziach antonimy	funkcjonalnie stosuje synonimy i antonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi	
	w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością	wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu	używa spójników i zaimków oraz różnorodnych konstrukcji składniowych w celu zespolenia tekstu	stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu	
	zna pojęcia <i>nadawca</i> i <i>odbiorca wypowiedzi</i>, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych	identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach, mitach, legendach	identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej	funkcjonalnie posługuje się terminami <i>nadawca</i> i <i>odbiorca wypowiedzi</i> podczas interpretacji tekstów kultury	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	określa sytuację komunikacyjną	rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi	dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej	posługuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji stosownie do sytuacji	
	zna pojęcia <i>głoska, litera, sylaba, akcent</i>	- objaśnia różnicę między głoską a literą - zna reguły akcentowania w języku polskim - stosuje intonację dostosowaną do celu wypowiedzi	- określa funkcje głosek, liter, sylab - poprawnie stosuje zasady akcentowania - różnicuje intonację ze względu na cel wypowiedzi	- wykorzystuje wiedzę o głoskach, literach i sylabach w analizie warstwy brzmieniowej tekstów - poprawnie akcentuje słowa stanowiące wyjątki od podstawowych reguł akcentowania w języku polskim	
	zna pojęcie <i>etykieta językowa</i> i stara się stosować jej zasady	stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych	przestrzega zasad etykiety językowej wymaganych w korespondencji	przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	- zna zasady pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – częstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście – q i ę oraz -em, -en i -om, -on – zakończeń -i, -ii, -ji – przedrostków i przyrostków	- stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – częstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście – q i ę oraz -em, -en i -om, -on – zakończeń -i, -ii, -ji – przedrostków i przyrostków - w podanym zestawie ortogramów	- stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – częstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście – q i ę oraz -em, -en i -om, -on – zakończeń -i, -ii, -ji – przedrostków i przyrostków - w podanym zestawie ortogramów	- stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni: – rz, ż, ó, u, h, ch, – nie z różnymi częściami mowy – wielką i małą literą – przyimków i wyrażen przyimkowych – częstek -bym, -byś, -by, -byśmy, -byście – q i ę oraz -em, -en i -om, -on – zakończeń -i, -ii, -ji – przedrostków i przyrostków - w podanym zestawie ortogramów	
	zna wybrane zasady dotyczące oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych	stara się przestrzegać zasad dotyczących oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	stosuje w większości wyrazów zasady oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	stosuje we wszystkich wyrazach zasady oznaczania głosek miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	• zamyka wypowiedzenia kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem • stosuje cudzysłów i dwukropek	• stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń • stosuje nawiasy • zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych	• stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym • stosuje średnik	• stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym • stosuje poznane znaki interpunkcyjne w sposób celowy, ze świadomością ich funkcji	
III. Tworzenie wypowiedzi	• udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania • słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie	• krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością • włącza się do rozmowy w kulturalny sposób	• wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury • reaguje na wypowiedzi innych rozmówców	• świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi • prezentuje własne stanowisko w rozmowie	• pisze bezbłędne językowo, oryginalne pod względem treści i stylu różne formy wypowiedzi • swobodnie posługuje się werbalnymi i pozawerbalnymi środkami wyrazu w wypowiedziach ustnych • operuje bogatym słownictwem z różnych kręgów tematycznych • w sposób szczególny dba o poprawność ortograficzną,
	• rozpoznaje argumenty w wypowiedzi	• posługuje się argumentami w rozmowie	• rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz odnoszące się do emocji	• używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	• tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi • zna pojęcie akapitu i zasady budowania akapitów	• rozumie funkcję akapitów w kompozycji w wypowiedzi • stosuje akapity	• tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym • stosuje akapity, dostosowując je do założonej kompozycji wypowiedzi	• tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi • rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi	interpunkcyjną, fleksyjną i składniową wypowiedzi • zapisuje teksty w sposób przejrzysty z dbałością o stronę graficzną i kompozycję podkreśloną użyciem akapitów • podejmuje działalność literacką i kulturalną • tworzy prezentacje multimedialne
	• wyszukuje w tekście informacje	• ocenia przydatność uzyskanych informacji	• dokonuje selekcji informacji	• wypracowuje skuteczne metody selekcji informacji	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	• tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia	• tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia	• tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog, opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis przeżyć wewnętrznych, opis obrazu, list oficjalny, sprawozdanie, tekst o charakterze argumentacyjnym, charakterystyka, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia	• tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe	• redaguje twórcze, oryginalne teksty o charakterze reklamowym • wzorcowo recytuje teksty poetyckie i prozatorskie
	• recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy	• artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu	• recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją, napięciem emocjonalnym i następstwem pauz	• głosowo interpretuje tekst	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	• sporządza odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi • sporządza z pomocą nauczyciela plan swojej wypowiedzi	• sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi • tworzy plan twórczy prostej wypowiedzi	• stosuje jednolitą formę wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego • sporządza bogaty treściowo twórczy plan wypowiedzi	• dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego	
	• zapisuje notatki w różnych formach	• redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach	• tworzy samodzielnie notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu; notatkę graficzną	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek	
	• opowiada o treści przeczytanych utworów	• omawia problematykę przeczytanych utworów	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku w wypowiedziach na temat tekstów	• opowiada o treści, problematyce i formie poznanych tekstów kultury	
	• wie, że współczesne komunikaty muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym	• używa właściwych zwrotów grzecznościowych w swoich wiadomościach oraz korespondencji internetowej	• zapisuje poprawne, komunikatywne wiadomości	• zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	• tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu	• tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów • komponuje początek i zakończenie na podstawie tekstu	• tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu lub ilustracji	• tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów lub ilustracją	
IV. Samokształcenie	• czyta cicho ze zrozumieniem • czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne	• czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa	• czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści	• czytając głośno, przekazuje intencję tekstu	• wykorzystuje narzędzia TIK (np. smartfon, tablet) do zapisywania i katalogowania informacji • opracowuje własne bazy informacji, np. kartoteki, fiszki z hasłami, foldery plików • wykorzystuje programy, aplikacje i gry edukacyjne do samodzielnej nauki języka polskiego • zwraca uwagę na aspekty moralne związane z korzystaniem z zasobów internetowych (odpowiedzialność, uczciwość, poszanowanie cudzej własności)
	• korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe)	• wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji	• selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych	• gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji	
	• korzysta z zasobów szkolnej biblioteki	• zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych	• korzysta z zasobów bibliotek <i>on-line</i>	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji	

ZAKRES	Wymagania edukacyjne				
	konieczne (ocena: dopuszczający)	podstawowe (ocena: dostateczny)	rozszerzone (ocena: dobry)	dopełniające (ocena: bardzo dobry)	na ocenę: celujący
	UCZEŃ				
	- korzysta ze słownika ortograficznego - potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii i słowniku poprawnej polszczyzny	- zna budowę słownika ortograficznego i słownika poprawnej polszczyzny - wyszukuje hasła w encyklopedii	- korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych i słownika poprawnej polszczyzny - korzysta z informacji zawartych w encyklopedii	- określa funkcje słowników - korzysta ze słowników on-line	- przestrzega praw autorskich dotyczących zasobów internetu - opisuje źródła internetowe - bierze udział i odnosi sukcesy w konkursach przedmiotowych z języka polskiego - bierze udział w życiu kulturalnym regionu
	- korzysta z internetu w celach edukacyjnych - kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej	rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu	zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich	postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań	
Lektury obowiązkowe i uzupełniające	czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami	zna wszystkie lektury obowiązkowe, interpretuje je w połączeniu z kontekstami, zna wiele tekstów uzupełniających

Opracowanie w oparciu o podstawę programową z języka polskiego i materiały Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych: Aldona Jankowska, Kamila Król

